Մեծ ազգերը փոքրերի հանդէպ դրամատէր են բանուորի հանդէպ. անիմաստ բան է բանուորի շահի պաշտպանութիւնը թողնել դրամատէրերին: Անկախութիւնն ու ազատութիւնը այն միակ զէնքն է, որով հայ ժողովուրդն իր աշխատանքը կարող է պաշտպանել օտար ժողովրդի շահագործումից:

Եթէ մենք անկեղծ սոցիալիստներ ենք, ապա պիտի կանգնենք Հայաստանի անկախութեան տեսակէտի վրա (աղմկալի ծափահարութիւն):

Խռովութիւնները, տնտեսական ճգնաժամն ու դժգոհութիւնը, ի հարկէ, անցողիկ են. այժմ կառավարութեան հիմնական նպատակը պիտի լինի հանել հայ ժողովրդին այս մութ գուրից դէպի լոյս աշխարհ, որ վերջանում է Բաթումում և Ջուլֆայում (ցնծալից, որոտագին ծափեր). այնտեղ մենք ձեռք կը մեկնենք բարեկամ Պարսկաստանին և ազատ Եւրոպային: Քանի մենք մնանք ներկայ գուրի մէջ, դժգոհութիւններն անպակաս կը լինեն, իսկ դրա լուծումը ոչ թէ հրաժարուելն է մեր ազատութիւնից և անկախութիւնից, ո՛չ թէ ձուլուելն է մի մեծ պետութեան հետ, ո՛չ թէ պետական յեղաշրջումն է, այլ այն, որ մեր անկախութեան և ազատութեան դրօշը տնկենք Բաթումում և Ջուլֆայում (երկարատև, աղմկալից ծափեր):

Վերջապէս, մենք պիտի ազատուենք օղակից, պիտի շունչ քաշենք ու ապրենք մարդավարի: Ու քանի որ մեծամասնական շարժումն էլ աւելի բարձրացրեց ժողովրդի տրամադրութիւնը ի նպաստ իր անկախութեան, քանի որ նա եկած է քաղաքական գիտակցութեան, կառավարութեան պարտականութիւնն է կազմակերպել, հզօրացնել նրա ուժերը և խորտակելով քաղաքական աւանտիւրիստներին՝ հանել նրան լոյս աշխարհը:

Այս ամենից յետոյ, մեր կառավարութեան բոլոր ձեռնարկած միջոցները, անձամբ ես, համարում եմ նպատակայարմար և թւում է, որ նա պէտք է շարունակէ իր գործը նոյն ուղղութեամբ:

Միաժամանակ, կառավարութիւնն այստեղ վկայեց, որ մեծամասնական շարժման հաշուեյարդարի ժամանակ խոշոր դեր խաղացին խորհրդարանի անդամները. դա բնական ընթացքն էր խորհրդարանի, ժողովրդի ընտրեալները վտանգի ժամին ժողովրդի մէջ պիտի լինէին: Բայց որովհետև դեռ հանգիստ չէ դտել հայ ժողովուրդը, դեռ լուծուած չէ շարաբաստիկ հայկական հարցը, վտանգը դեռ կախուած է մեզ վրա ու ժողովուրդը իր հողի տէրը չէ, մենք՝ ընտրեալներս՝ պիտի շարունակենք մնալ ժողովրդի մէջ, պիտի կազմակերպենք նրան՝ յաղթականօրէն դիմագրաւելու մեզ վրա եկող արհաւիրքները. չէ՞ որ հին դայլերը դեռ դարանում են այս ոչխարին՝ մէկը հարաւից, միւսը հիւսիսից:

Թող ամենքը շարունակեն իրենց գործը՝ կառավարութիւնը այստեղ, պատգամաւորները ժողովրդի մէջ. ես խորին հաւատ ունեմ, որ կանցնեն այս փորձութիւնները:

Դրան ապացոյց 1919 և 1920 թուականները. անցեալ տարի մենք մահանում էինք, այս տարի ապրում ենք, իսկ եկող տարի կը տեսնենք Հայաստան անվիճելի, միացեալ, անկախ և ազատ (ցնծագին, որոտընդոստ ծափահարութիւնների տակ պատգամաւորն իջնում է ամբիոնից. ծափահարութիւնները շարունակւում են երկար, որ վերջում փոխարինւում են խանդավառ ցոյցերի):

Նախագահ. — Պարոնայք պատգամաւորներ, այսօր մեր մէջ է գտնւում ֆրանսական անդրկովկասեան միսսիայի նախագահ Դը Մարտէլը: Նրա երևալն այս օրերում շատ նշանակալից է. ֆրանսական ներկայացու-